

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 398

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Mărti, 21 mai 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 180 din 28 martie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Codul penal	2–6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
653. — Ordin al ministrului muncii și justiției sociale privind instrucțiunile pentru implementarea prevederilor legale referitoare la licențierea serviciilor sociale în contextul aprobării unor noi standarde minime de calitate în domeniul serviciilor sociale și pentru abrogarea unor ordine	7
997. — Ordin al ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenariat privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2017 privind lansarea în cadrul Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat a Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români, cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada 2017—2020	8–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 180**

din 28 martie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procurorul Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Codul penal, excepție ridicată de reprezentantul Ministerului Public în Dosarul nr. 15/81/2016 al Curții Militare de Apel București și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.609D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Astfel, dispozițiile art. 5 alin. (2) din Codul penal care permit aplicarea, ca lege penală mai favorabilă, a unor acte normative declarate neconstituționale sau respinse prin lege, cum este cazul — ordonanțelor de urgență —, sunt considerate ca fiind neconstituționale, încălcând forța obligatorie a deciziilor Curții Constituționale. Apreciază că aceasta nu este o problemă de constituționalitate, ci una de prioritizare a principiilor care acționează în mod concomitent, iar, când există astfel de situații, legiuitorul va opta pentru una dintre ele. În cazul de față s-a făcut opțiunea în favoarea principiului legii penale mai favorabile, lăsând alături principiul forței obligatorii a deciziilor Curții Constituționale. De altfel, într-o astfel de situație a fost pusă și Curtea Constituțională într-o decizie privind imprescriptibilitatea când, fiind în concurență principiul dreptului la viață și principiul prescriptibilității, Curtea a optat pentru principiul dreptului la viață. Nefiind situații care să creeze stări de neconstituționalitate, concluziile reprezentantului Ministerului Public sunt de respingere.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 27 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 15/81/2016, **Curtea Militară de Apel București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Codul penal**, excepție ridicată de procuror într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cauze penale în apel.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prevederile legale menționate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3), (4) și (5) referitoare la statul de drept, la principiul separației și echilibrului puterilor și la calitatea

legilor, ale art. 16 referitoare la *Egalitatea în drepturi* și ale art. 147 alin. (1) și (4) referitoare la efectele deciziilor Curții Constituționale. Astfel, dispozițiile legale declarate neconstituționale nu pot constitui o lege penală mai favorabilă, o astfel de prevedere încurajând fenomenul infracțional la nivel înalt, știut fiind că prin adoptarea unor acte normative vădit neconstituționale se obține beneficiul exonerării de răspunderea penală, atenuarea sau înlocuirea răspunderii penale ori, după caz, de executare a pedepsei.

6. Cetățenii care se află în situații juridice reglementate prin acte normative care sunt declarate neconstituționale au instituit, prin art. 5 alin. (2) din Codul penal, privilegiul de a li se considera ca lege penală mai favorabilă un act contrar Legii fundamentale, comparativ cu persoanele aflate în situații juridice reglementate de acte normative valide din punct de vedere constituțional.

7. Dacă se admite că poate reprezenta o lege penală mai favorabilă un act normativ ori prevederi din acesta declarate neconstituționale, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile, s-ar ajunge la situația de a nu se aplica, în cauza dată, decizia Curții Constituționale care lipsește normele respective de legitimitate.

8. În primul rând, în acest mod se instituie excepții de la principiul constituțional al obligativității generale a aplicării deciziilor Curții Constituționale, deși art. 147 alin. (4) din Constituție nu prevede vreo excepție de la acest principiu.

9. În al doilea rând, prin aplicarea în unele spețe a dispozițiilor legale care anterior au fost declarate neconstituționale, sunt nesocotite prevederile art. 147 alin. (1) din Constituție, conform cărora dispozițiile declarate neconstituționale sunt eliminate din ordinea juridică normativă, ele încetându-și efectele de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I, fie sub forma suspendării de drept, fie sub forma intervenției Parlamentului în sensul punerii de acord a prevederilor neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

10. Dispozițiile legale declarate neconstituționale nu pot constitui o lege penală mai favorabilă, o astfel de prevedere încurajând fenomenul infracțional, inclusiv la nivel mediu și înalt, știut fiind că prin adoptarea unor acte normative vădit contrare Legii fundamentale se obține beneficiul exonerării de răspunderea penală sau, după caz, de executare a pedepsei.

11. O situație aparte o reprezintă ordonanțele simple și cele de urgență, care nu pot fi supuse controlului de constituționalitate înainte de a intra în vigoare.

12. **Curtea Militară de Apel București** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece, în fapt, procurorul face referire la modul de aplicare a legii. Aspectele invocate de acesta nu ridică veritabile critici de neconstituționalitate ale textului de lege [în speță art. 74¹ din Codul penal din 1969 la care face referire art. 5 alin. (2) din Codul penal] prin raportare la dispozițiile constituționale menționate.

13. Până la publicarea deciziei Curții Constituționale prin care s-a constatat neconstituționalitatea lor dispozițiile dintr-o normă penală se bucură de prezumția de constituționalitate. Aceste dispoziții au fost în vigoare și au produs efecte juridice până la data publicării în Monitorul Oficial al României, conform art. 147 alin. (1) din Legea fundamentală; însă deciziile Curții Constituționale produc efecte numai pentru viitor, încât nu poate fi înlăturată de la aplicare o normă penală posibil mai favorabilă pe considerentul că ulterior aceasta a fost declarată neconstituțională.

14. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

15. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, principiul egalității nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul nu poate fi decât diferit. Principiul egalității nu se opune ca o lege să stabilească reguli diferite în raport cu persoane care se află în situații diferite.

16. Este firesc ca persoanei care a comis o infracțiune sub imperiul unei legi, chiar dacă aceasta a fost ulterior declarată neconstituțională, sau pentru care a intervenit o astfel de lege până la momentul rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, să îi fie aplicabilă această lege, ca lege penală mai favorabilă, spre deosebire de persoana pentru care raportul juridic de natură penală nu s-a desfășurat pe timpul existenței respectivei legi.

17. Este evident că dispozițiile legale criticate nu cuprind norme de natură a încălca principiul egalității cetățenilor în fața legii, ele aplicându-se în mod nediscriminatoriu tuturor persoanelor aflate în aceeași situație juridică.

18. Art. 5 din Codul penal, în ansamblul său, este o aplicare a principiului statuat de art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*”

19. Așa fiind, se observă că Legea fundamentală nu face distincție în funcție de modalitatea în care legea penală mai favorabilă și-a încetat efectele (abrogare ori încetarea efectelor în urma declarării neconstituționalității acesteia), statuând, fără excepție, principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile. Așadar, orice altă interpretare a principiului retroactivității legii penale mai favorabile contravine art. 15 alin. (2) din Constituție.

20. **Avocatul Poporului** apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă. Astfel, prin Decizia nr. 265 din 6 mai 2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 5 sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.

21. Cu acel prilej s-a reținut că, în ceea ce privește determinarea concretă a legii penale mai favorabile, aceasta vizează aplicarea legii și nu a dispozițiilor mai blânde, neputându-se combina prevederi din vechea și noua lege, deoarece s-ar ajunge la o *lex tertia*, care, în pofida dispozițiilor art. 61 din Constituție, ar permite judecătorului să legifereze. Prin urmare, Curtea a statuat că orice altă interpretare pe care practica judecătorească o atribuie textului conferă acestuia vicii de neconstituționalitate.

22. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

23. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

24. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 5 alin. (2) cu denumirea marginală *Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei* din Codul penal, care au următorul conținut: „**Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.**”

25. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3), (4) și (5) referitoare la România ca stat de drept, la principiul separației și echilibrului puterilor și la calitatea legilor, ale art. 16 referitoare la *Egalitatea în drepturi* și ale art. 147 alin. (1) și (4) referitoare la efectele deciziilor Curții Constituționale.

26. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul acesteia a criticat prevederile art. 5 alin. (2) din Codul penal, apreciind că dispozițiile legale declarate neconstituționale nu pot constitui o lege penală mai favorabilă, cu atât mai mult cu cât, dacă s-ar admite contrariul, s-ar ajunge la situația de a nu se aplica decizia de admitere a Curții Constituționale care lipsește normele respective de legitimitate.

27. Cu privire la aceste critici Curtea constată că prevederile art. 5 alin. (2) din Codul penal statuează cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei, sens în care, dacă se constată neconstituționalitatea legii penale mai blânde, legiuitorul recunoaște că, pe perioada cât aceasta a fost în vigoare, **produce efectele juridice asociate unei legi penale mai favorabile.**

28. Pentru a fi aplicabile dispozițiile art. 5 din Codul penal, atât alin. (1), cât și alin. (2), este necesar să intervină o *lege penală mai favorabilă* pentru a cărei sferă de incidență s-a adoptat, în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 265 din 6 mai 2014, criteriul aprecierii **în ansamblu** prin raportare la condițiile prevăzute **numai în una dintre legile penale care au apărut în intervalul cuprins între momentul săvârșirii infracțiunii și momentul judecării definitive a cauzei.**

29. În cauza de față, între cele două momente anterior referite, au fost introduse în Codul penal, prin Legea nr. 202/2010, dispozițiile mai favorabile prevăzute de **art. 741 din Codul penal din 1969** prin care legiuitorul a urmărit să instituie, în cazul săvârșirii infracțiunilor de gestiune frauduloasă, înșelăciune, delapidare, abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, **abuz în serviciu contra intereselor publice**, abuz în serviciu în formă calificată și neglijență în serviciu, prevăzute în prezentul cod, ori a unor infracțiuni economice prevăzute în legi speciale, **noi circumstanțe atenuante care să ducă la reducerea la jumătate a limitelor de pedeapsă**, ajungând

până la posibilitatea aplicării unei pedepse cu amendă penală ori a unei sancțiuni cu caracter administrativ dacă, până la soluționarea cauzei în primă instanță, inculpatul acoperă integral prejudiciul cauzat. **Aceste noi prevederi au fost constatate neconstituționale** prin Decizia nr. 573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 25 mai 2011, prilej cu care s-a reținut, pe de o parte, că prin condiționarea reducerii limitelor de pedeapsă de un anumit moment procesual, respectiv până la soluționarea cauzei în primă instanță, este afectat principiul egalității cetățenilor în fața legii, iar, pe de altă parte, că atât alin. 1, cât și alin. 2 al art. 74¹ din Codul penal folosesc o terminologie ambiguă, imprecisă, de natură a lipsi de previzibilitate norma supusă controlului, textul de lege criticat fiind deficitar din perspectiva lipsei de corelare, atât cu alte prevederi similare din Codul penal, cât și cu cele reglementate în legi speciale, ceea ce este de natură să genereze confuzii, incertitudine și dificultăți în ceea ce privește interpretarea și aplicarea acestuia. Cu toate acestea, chiar dacă art. 74¹ din Codul penal din 1969 a fost constatat neconstituțional, iar, potrivit art. 147 din Constituție, aplicarea sa încetează, el poate fi, potrivit art. 5 alin. (2) din Codul penal, interpretat și aplicat ca o lege penală mai favorabilă.

30. Prin Decizia nr. 1.470 din 8 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 2 decembrie 2011, Curtea Constituțională a statuat că determinarea caracterului „mai favorabil” are în vedere o serie de elemente, cum ar fi: cuantumul sau conținutul pedepselor, condițiile de incriminare, cauzele care exclud sau înlătură responsabilitatea, **influența circumstanțelor atenuante sau agravante**, normele privitoare la participare, tentativă, recidivă etc. Așa fiind, criteriile de determinare a legii penale mai favorabile au în vedere atât condițiile de incriminare și de tragere la răspundere penală, cât și condițiile referitoare la pedeapsă, **între care se regăsesc și prevederile art. 74¹ din Codul penal din 1969, constatate ulterior ca fiind neconstituționale.**

31. Reglementând aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei, legiuitorul a consacrat în alin. (1) al art. 5 din Codul penal excepțiile de la activitatea legii penale, materializate în ultraactivitatea legii abrogate/modificate/ declarate ca neconstituțională și retroactivitatea legii noi pentru fapte comise anterior intrării acesteia în vigoare, transpunând, astfel, principiul constituțional al retroactivității legii penale mai favorabile prevăzut în art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală, potrivit căruia legea dispune numai pentru viitor, excepție făcând legea penală sau contravențională mai favorabilă. Principiul activității legii penale presupune, ca regulă generală, aplicarea legii tuturor infracțiunilor săvârșite în timpul cât aceasta se află în vigoare. Acest principiu este indisolubil legat de cel al legalității, care reprezintă o caracteristică specifică statului de drept, motiv pentru care legiuitorul constituant a statuat în art. 1 alin. (5) că „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”. În materie penală, art. 23 alin. (12) din Legea fundamentală consacră regula potrivit căreia „*Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii.*” De la regula activității normei penale sunt admise două excepții, constând fie în retroactivitatea, fie în ultraactivitatea legii. Aceste excepții se aplică în situațiile de tranziție determinate de succesiunea legilor penale, atunci când o infracțiune este săvârșită sub imperiul legii penale anterioare, însă făptuitorul este urmărit penal, judecat ori execută pedeapsa sub imperiul noii legi penale. Problematika aplicării legii penale în situațiile de tranziție a determinat exprimarea a două curente

de opinie diametral opuse: teza ultraactivității legii vechi, potrivit căreia în caz de tranziție se va aplica legea existentă în momentul săvârșirii infracțiunii, și teza retroactivității legii în vigoare, potrivit căreia în caz de situație tranzitorie se va aplica noua lege penală.

32. De asemenea, deciziile instanței de contencios constituțional sunt general obligatorii și produc efecte numai pentru viitor, de la momentul publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, conform art. 147 alin. (4) din Constituție, impunându-se a fi respectate nu numai de către instanțele judecătorești, ci de toate subiectele de drept, atât de Parlament, cât și de Guvern, respectiv de autoritățile și instituțiile publice. Forța deciziilor Curții Constituționale, conferită de legiuitorul constituant, prin consacarea caracterului lor general obligatoriu, impune o mare responsabilitate și o cumpănită apreciere a efectelor pe care le produc sau le pot produce, respectiv a posibilității pe care Curtea, prin deciziile sale, o are de a opri intrarea în vigoare a unor norme juridice care, chiar în ipoteza constatării neconstituționalității ulterioare, produc efecte juridice de mare semnificație. Introducerea în cuprinsul art. 5 alin. (2) din noul Cod penal a reglementării referitoare la actele normative constatate ca fiind neconstituționale, a fost apreciată de doctrină și s-a arătat că **dacă în perioada cât a fost în vigoare, dispoziția penală a produs efecte mai favorabile, aceste efecte sunt menținute.** Așadar, în virtutea Legii fundamentale, deciziile Curții Constituționale sunt de imediată și generală aplicare, devenind opozabile *erga omnes* de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, ceea ce înseamnă că nu se aplică doar raporturilor juridice născute ulterior acestui moment, ci tuturor situațiilor juridice în desfășurare, care nu au fost definitiv judecate până la data publicării. Singura excepție o reprezintă situația actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale care reprezintă lege penală mai favorabilă, în sensul art. 15 alin. (2) din Constituție reflectat în art. 5 alin. (2) din Codul penal.

33. Problema ridicată în prezenta cauză de către autorul excepției este legată de posibilitatea ca **o dispoziție de drept penal substanțial mai blândă și care a fost declarată neconstituțională** să poată determina incidența instituției juridice consacrate de prevederile art. 5 din Codul penal, având drept consecință lipsirea deciziei Curții Constituționale, prin care respectiva dispoziție a fost declarată neconstituțională, de efectul său general obligatoriu.

34. Astfel, nu poate fi primită critica potrivit căreia ar fi afectate dispozițiile art. 147 din Constituție referitoare la *deciziile Curții Constituționale*, deoarece, până la publicarea în Monitorul Oficial al României a deciziei Curții Constituționale prin care s-a constatat neconstituționalitatea unor dispoziții legale de drept substanțial, acestea s-au bucurat de prezumția de constituționalitate. Prin urmare, acestea au fost în vigoare și au produs efecte juridice depline până la data publicării în Monitorul Oficial a deciziei Curții Constituționale, conform art. 147 alin. (1) din Legea fundamentală. În plus, întrucât potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, deciziile Curții Constituționale au putere numai pentru viitor, nu poate fi înlăturată de la aplicare într-o cauză *pendinte* o normă penală mai favorabilă pe considerentul că ulterior aceasta a fost declarată neconstituțională, deoarece, așa cum s-a arătat, potrivit art. 15 alin. (2) din Constituție, lege penală mai favorabilă poate fi orice lege indiferent dacă aceasta a fost eliminată din fondul activ al legislației prin abrogare, modificare sau declarare ca neconstituțională. Aceasta

reprezintă esența principiului neretroactivității legii, deoarece, câtă vreme nu se poate pretinde unui subiect de drept să răspundă pentru o conduită avută anterior intrării în vigoare a legii noi care interzice acea conduită (tocmai pentru că acel subiect nu avea cum să prevadă ce va reglementa în viitor legiuitorul cu privire la comportamentul său normal și firesc în cadrul ordinii de drept în vigoare la data respectivă), tot astfel nu se poate pretinde din partea unui subiect de drept o conduită care să nesocotească prezumția de constituționalitate a legii, pe motiv că ulterior aceasta ar putea fi răsturnată. Cu alte cuvinte, este absurd să se pretindă unui subiect de drept că o anumită conduită sau anumite relații sociale reglementate de o normă legală nu mai sunt legale/valide ori sunt inexistente, deoarece norma care le materializa a fost declarată neconstituțională. Și în această ultimă situație, subiectul de drept, ca de altfel orice subiect de drept, nu avea cum să prevadă că ulterior norma legală va fi declarată neconstituțională. Prin urmare, principiul neretroactivității legii înscris în art. 15 alin. (2) din Constituție face imposibilă aplicarea retroactivă a oricărei legi penale sau contravenționale care are caracter mai aspru și nu are niciun fel de importanță dacă acest caracter a fost dat de intervenția Curții Constituționale printr-o decizie de admitere sau de intervenție a autorității legiuitoare prin abrogarea sau modificarea normei penale mai blânde.

35. Practic, critica autorului pornește de la premisa referitoare la aplicabilitatea *erga omnes* pentru viitor și la efectele unei decizii de admitere a Curții Constituționale. Or, dispozițiile legale criticate au în vedere situația referitoare la aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei și nicidecum pe cele referitoare la aplicarea unor decizii ale instanței de contencios constituțional, întrucât nu aceste decizii intră sub incidența textului criticat, ci legea penală mai favorabilă, care capătă acest caracter fie *ab initio*, prin aceea că așa a fost adoptată de către autoritatea legiuitoare primară sau delegată, fie ulterior, prin intervenirea unei decizii de admitere a Curții Constituționale. Caracterul mai favorabil nu este dat de decizia Curții Constituționale, ci de însuși conținutul normei legale din cauză în forma astfel cenzurată de Curte, deoarece pot exista și decizii de admitere ale instanței de contencios constituțional care prin efectele lor conferă normei caracterul unei legi mai aspre (de exemplu, Decizia nr. 573 din 3 mai 2011, aplicabilă în cauză). În context, Curtea mai reține că, în jurisprudența sa (a se vedea Decizia nr. 651 din 25 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.083 din 20 decembrie 2018), a statuat — cu privire la situația cauzelor definitiv judecate — că **o decizie a Curții Constituționale** prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare **poate avea efecte asimilate cu cele ale unei legi de dezincriminare**. Or, câtă vreme este validă o astfel de interpretare cu privire la cauzele definitiv judecate, cu atât mai mult, cu privire la cauzele penale în care litigiul nu a fost epuizat, **o decizie a Curții Constituționale** prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de drept penal substanțial **poate avea efecte asimilate efectelor unei legi penale mai favorabile**. *Per a contrario* și în antiteză, există și situații în care, întrucât decizia Curții Constituționale, producând, în conținutul normei legale analizate, efecte mai aspre, nu poate genera aplicabilitatea normei respective tocmai ca urmare a aplicării principiului constituțional al legii penale mai favorabile [a se vedea în acest sens Decizia nr. 224 din 4 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 427 din 9 iunie 2017, prin care Curtea Constituțională a statuat că soluția

legislativă cuprinsă în art. 335 alin. (1) din Codul penal, care nu incriminează fapta de conducere pe drumurile publice a unui tractor agricol sau forestier, fără permis de conducere, este neconstituțională].

36. De aceea, nu poate fi primită critica referitoare la posibilitatea de a nu se aplica într-o cauză dată o decizie a Curții Constituționale care lipsește normele declarate neconstituționale de legitimitate, deoarece **aplicabilitatea lor este dată de principiul constituțional al legii penale mai favorabile** și nicidecum de ineficiența deciziei Curții Constituționale care, așa cum s-a arătat, poate genera în conținutul normei legale efecte care-i conferă caracter mai aspru. În materie penală, deciziile Curții Constituționale care produc o împlinire/augmentare a cadrului legal referitor la incriminarea unor fapte sau o eliminare din fondul activ al legislației a unei legi penale mai favorabile nu pot avea efecte asimilate celor ale legii penale de dezincriminare și nici pe cele ale legii penale mai favorabile. Din contră, din punctul de vedere al aplicării în timp, ele respectă efectele produse pe perioada de activitate a normei penale mai favorabile, iar raporturile juridice vizate de legea penală mai favorabilă devin *facta praeterita* în raport cu efectele deciziilor Curții Constituționale, astfel încât acestea nu mai pot fi repuse în discuție. Pronunțând Decizia nr. 651 din 25 octombrie 2018, Curtea Constituțională a realizat o corelație între dispozițiile constituționale ale art. 147 alin. (4) și cele ale art. 15 alin. (2) teza a doua în privința deciziilor ce au ca efect dezincriminarea, corelație aplicabilă, în anumite limite, și în privința legii penale mai favorabile. Practic a existat o modelare a art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală în funcție de art. 15 alin. (2) din Constituție. Or, nu același lucru este valabil în situația în care, în urma deciziei Curții Constituționale, legea penală devine mai aspră, dispozițiile constituționale ale art. 15 alin. (2) teza a doua nemaiputându-le modela pe cele ale art. 147 alin. (4), întrucât decizia nu va putea produce efecte similare efectelor legii penale mai favorabile.

37. Cele de mai sus demonstrează o necesară corelare, pe de o parte, între efectele *erga omnes* ale deciziei [art. 147 alin. (4) teza întâi din Constituție] cu aplicarea lor pentru viitor [art. 147 alin. (4) teza a doua din Constituție] și, pe de altă parte, între efectele pentru viitor ale deciziilor Curții Constituționale [art. 147 alin. (4) teza a doua din Constituție] și efectele pentru trecut ale legii penale mai favorabile [art. 15 alin. (2) teza a doua din Constituție].

38. În acest sens Curtea mai arată că, prin Decizia nr. 508 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 843 din 19 noiembrie 2014, a statuat că **pentru a răspunde exigențelor principiului constituțional al aplicării legii penale mai favorabile, prevăzut la art. 15 alin. (2) din Constituție**, așa cum acesta a fost detaliat în jurisprudența Curții Constituționale, dispozițiile art. 159 alin. (3) din Codul penal sunt constituționale numai în măsura în care, până la încetarea situațiilor tranzitorii, în virtutea principiului constituțional al aplicării legii penale mai favorabile, împăcarea poate interveni și în cauzele începute înaintea datei intrării în vigoare a Codului penal și în care a fost depășit momentul citirii actului de sesizare a instanței. Aceasta nu înseamnă că decizia instanței de contencios constituțional retroactivează prin aceea că se permite uzul împăcării și inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a noului Cod penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit, **întrucât nu decizia produce efecte pentru trecut, ci norma legală astfel cenzurată prin actul Curții Constituționale**.

39. Așa fiind, o decizie a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei dispoziții penale mai favorabile nu poate atinge dreptul născut sub imperiul acelei dispoziții, inclusiv soluționarea litigiului legat de realizarea aceluși drept, întrucât în temeiul acelei prevederi s-au născut și epuizat raporturi juridice, astfel că prevederea neconstituțională continuă să producă consecințe și ulterior încetării efectelor sale juridice/ieșirii sale din vigoare pentru acte/fapte săvârșite în timpul acesteia propriu de aplicare. În acest sens Curtea constată că prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, și Decizia nr. 64 din 9 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 145 din 27 februarie 2017, paragraful 43, a statuat că nu are importanță eliminarea, indiferent sub ce formă, din fondul activ al legislației a actului criticat pentru neconstituționalitate, motiv pentru care „sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe **ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare**”. De aceea, conform principiului general, o normă juridică acționează în timp din momentul intrării ei în vigoare și până în momentul ieșirii sale din vigoare și se bucură de prezumția de constituționalitate. Sunt și excepții de la acest principiu general, cum sunt retroactivitatea și ultraactivitatea legii penale sau contravenționale **mai favorabile** sau ultraactivitatea legii penale temporare. O lege posterioară astfel izvorâtă/modelată din/de efectele deciziilor de admitere a Curții Constituționale nu poate atinge dreptul născut sub imperiul legii anterioare mai favorabile, aceasta urmând să guverneze dreptul respectiv, inclusiv soluționarea litigiului legat de realizarea aceluși drept, chiar și ulterior ieșirii sale din vigoare. În consecință, soluția legislativă consacrată de art. 5 alin. (2) din Codul penal, potrivit căreia dispozițiile referitoare la aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, **dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare** au cuprins dispoziții penale mai favorabile, este conformă cu principiile constituționale invocate.

43. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de procuror în Dosarul nr. 15/81/2016 al Curții Militare de Apel București și constată că dispozițiile art. 5 alin. (2) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții Militare de Apel București și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 martie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

40. În susținerea acestui punct de vedere, Curtea face trimitere la împrejurarea că **în materia drepturilor și libertăților cetățenilor se acordă prioritate reglementărilor mai favorabile**, acesta fiind și motivul pentru care dispozițiile art. 20 alin. (2) din Constituție acordă prioritate reglementărilor mai favorabile, indiferent că aparțin dreptului intern în opoziție cu pactele și tratatele internaționale privitoare la drepturile omului.

41. În concluzie, împrejurarea că o normă de drept penal substanțial mai blândă a fost declarată neconstituțională printr-o decizie a Curții Constituționale nu este de natură a nega existența principiului consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție, reflectat în art. 5 din Codul penal, deoarece, **având caracter axiomatic**, nu poate fi limitat de îndeplinirea unor condiții — cum ar fi apariția ulterioară a unei decizii de admitere a Curții Constituționale — care din motive obiective nu puteau fi imputate destinatarilor săi. Drept urmare, ori de câte ori există norme mai favorabile, acestea vor fi aplicabile fie retroactivând, fie ultraactivând. Această teză este cu atât mai evidentă cu cât dispozițiile **art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală nu instituie niciun fel de distincție sau excepție de la aplicarea principiului aplicării legii penale mai favorabile în funcție de modalitatea concretă în care legea penală mai favorabilă și-a încetat efectele juridice (abrogare/modificare sau declarare ca neconstituțională)**.

42. În sfârșit, Curtea constată că autorul, deși a făcut trimitere în motivarea excepției de neconstituționalitate și la dispozițiile art. 1 alin. (3), (4) și (5) și art. 16 referitor la *Egalitatea în drepturi*, nu a arătat în ce constă contrarietatea reclamată. Așa fiind, din această perspectivă, nu au fost respectate exigențele art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit căruia *Sesizările trebuie făcute în formă scrisă și motivate, și, ca atare, Curtea nu se poate substitui autorului excepției în ceea ce privește formularea unor motive de neconstituționalitate. Acest fapt ar avea semnificația exercitării unui control de constituționalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil în raport cu dispozițiile art. 146 din Constituție (a se vedea Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012)*.

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

ORDIN

privind instrucțiunile pentru implementarea prevederilor legale referitoare la licențierea serviciilor sociale în contextul aprobării unor noi standarde minime de calitate în domeniul serviciilor sociale și pentru abrogarea unor ordine

Având în vedere:

- prevederile art. 6, 23 și 24 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 118/2014, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială;
- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 26/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip familial destinate copiilor din sistemul de protecție specială;
- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 27/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de zi destinate copiilor;
- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 28/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice;
- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 29/2019 pentru aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și a serviciilor acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinele sociale;
- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 81/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale organizate ca centre maternale;
- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 82/2019 pentru aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, în temeiul:
  - prevederilor art. 50 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 118/2014, cu modificările și completările ulterioare;
  - art. 4 alin. (1) lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 299/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, cu modificările și completările ulterioare;
  - art. 1 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 50/2015 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități, cu modificările și completările ulterioare;
  - art. 4 alin. (2) lit. k) din Hotărârea Guvernului nr. 177/2016 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, cu modificările ulterioare;
  - prevederilor art. 17 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 12/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul muncii și justiției sociale emite următorul ordin:

Art. 1. — Cererile de licențiere a serviciilor sociale aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a standardelor minime de calitate se soluționează conform prevederilor legale în vigoare la data înregistrării lor la registratura Ministerului Muncii și Justiției Sociale.

Art. 2. — (1) Inspectorii sociali realizează evaluarea în teren și inspecțiile de monitorizare și control pe baza fișelor de autoevaluare în baza cărora a fost eliberată licența de funcționare provizorie/licența de funcționare.

(2) Raportul de evaluare întocmit în urma evaluării realizate în condițiile alin. (1) conține în mod obligatoriu și recomandări cu privire la conformarea cu standardele minime de calitate în vigoare la data realizării evaluării de teren, într-un termen de cel mult 6 luni de la data realizării evaluării de teren.

Art. 3. — Prevederile art. 1 și 2 vor fi duse la îndeplinire de către compartimentul de acreditare din cadrul Ministerului Muncii și Justiției Sociale, de către compartimentele de acreditare înființate în cadrul instituțiilor din subordinea sa, respectiv Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, precum și de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială și agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială.

Art. 4. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă:

a) Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 31/2015 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind completarea fișelor de autoevaluare pentru serviciile destinate prevenirii separării copilului de părinții săi, precum și pentru realizarea protecției speciale a copilului separat, temporar sau definitiv, de părinții săi, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 2 februarie 2015;

b) Ordinul ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 280/2006 privind aprobarea Procedurii de lucru în vederea constituirii, actualizării și accesării Registrului electronic unic al serviciilor sociale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 12 aprilie 2006;

c) Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 115/2003 privind organizarea compartimentului pentru relația cu asociațiile și fundațiile și aprobarea Criteriilor specifice Ministerului Muncii și Solidarității Sociale de acordare a statutului de utilitate publică asociațiilor, fundațiilor și federațiilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 299 din 6 mai 2003;

d) Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 98/2003 privind eliberarea avizului în vederea acordării personalității juridice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 299 din 6 mai 2003.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul muncii și justiției sociale,
Adrian Marius Rîndunică,
secretar de stat

MINISTERUL PENTRU MEDIUL DE AFACERI, COMERȚ ȘI ANTREPRENORIAS

ORDIN**privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea
de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat
a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2017
privind lansarea în cadrul Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat
a Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români,
cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada 2017—2020**

Având în vedere prevederile art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2017 privind lansarea în cadrul Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat a Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români, cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada 2017—2020, aprobată cu modificări prin Legea nr. 83/2017, cu modificările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 9 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 23/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Normele metodologice pentru aplicarea de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2017 privind lansarea în cadrul Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat a Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români, cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada 2017—2020, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat vor duce la îndeplinire prezentul ordin.

Art. 3. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat nr. 1.061/2018 pentru aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2017 privind lansarea în cadrul Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat a Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români, cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada 2017—2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 744 din 28 august 2018.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat,
Ștefan-Radu Oprea

București, 7 mai 2019.
Nr. 997.

ANEXĂ

**NORMELE METODOLOGICE
pentru aplicarea de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat
a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2017
privind lansarea în cadrul Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat
a Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români,
cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada 2017—2020**

Art. 1. — Scopul prezentelor norme metodologice îl reprezintă reglementarea modului de instituire a unei scheme de ajutor *de minimis*, denumită în continuare *schemă*, pentru susținerea accesului pe piețe externe a operatorilor economici români, denumiți în continuare *operatori*, prin acordarea de ajutoare *de minimis* sub forma unei alocații financiare nerambursabile de tip sprijin forfetar în vederea internaționalizării acestora.

Art. 2. — (1) Obiectivul Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români, cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada 2017—2020, denumit în continuare *Program*, constă în stimularea mediului de afaceri prin crearea unor noi instrumente de promovare individuală a operatorilor români care să faciliteze accesul acestora pe piețele externe și dezvoltarea de parteneriate în vederea internaționalizării.

(2) Programul urmărește promovarea produselor și serviciilor operatorilor români pe piețele externe.

(3) Aplicarea la Program a operatorilor se va face prin sesiuni ordinare anuale și sesiuni extraordinare stabilite de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat, denumit în continuare *MMACA*, prin ordin al ministrului. De regulă, sesiunile ordinare anuale se deschid în ultimul trimestru al anului precedent celui de implementare. Sesiunile extraordinare de aplicare vor fi deschise de către *MMACA* din inițiativa proprie sau la solicitarea mediului de afaceri, atunci când există o conjunctură favorabilă de piață și un buget disponibil.

Art. 3. — (1) Toate activitățile finanțate în cadrul schemei se derulează până la 31 decembrie 2020. Plățile se efectuează până cel târziu la data de 31 decembrie 2021.

(2) Alocația financiară nerambursabilă de tip sprijin forfetar, precum și grila de evaluare a cererilor operatorilor vor fi prezentate în anunțul de deschidere aferent fiecărei sesiuni de depunere a cererilor. Sprijinul forfetar se va aloca operatorilor selectați sub forma unei sume globale și invariabile pentru fiecare instrument și sesiune de aplicare, însă aceasta nu va depăși valoarea de 25.000 lei pentru participarea la târguri și expoziții internaționale, respectiv 10.000 lei pentru participarea la misiuni economice în străinătate.

(3) Anunțul de deschidere aferent fiecărei sesiuni de depunere a cererilor va fi publicat pe site-ul MMACA cu minimum 5 zile înainte de deschiderea respectivei sesiuni.

(4) Finanțarea în cadrul prezentei scheme se face din fonduri de la bugetul de stat.

(5) Bugetul total estimat pentru perioada 2017—2020 al schemei *de minimis* este de 71.000 mii lei. Numărul estimat de firme beneficiare este de 5.000.

Art. 4. — (1) Noțiunea de „întreprindere unică” este definită la art. 2 alin. (2) din Regulamentul (UE) 1.407/2013 al Comisiei.

(2) Pot beneficia de prevederile Programului operatorii care îndeplinesc cumulativ, la data completării cererii-tip prevăzute în anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezentele norme metodologice, pentru înscrierea în Program, următoarele criterii de eligibilitate:

a) sunt înregistrați conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, republicată, cu modificările ulterioare, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 301/2011, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, sau ca instituție medicală în baza Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și își desfășoară activitatea în România;

b) nu au depășit plafonul *de minimis* de 200.000 euro pe durata a trei exerciții financiare consecutive pentru o întreprindere unică, așa cum este aceasta definită de Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, și 100.000 euro pe durata a trei exerciții financiare pentru beneficiarii care desfășoară activități de transport de mărfuri în contul terților sau contra cost. Plafioanele se aplică indiferent de forma ajutorului *de minimis* sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul este acordat din fonduri de la bugetul de stat sau din fonduri comunitare.

În cazul în care valoarea totală a ajutoarelor *de minimis* acordate unei întreprinderi unice pe o perioadă de trei ani fiscali consecutivi, cumulată cu valoarea alocării financiare acordate în conformitate cu prevederile prezentei scheme, depășește plafioanele *de minimis* menționate, întreprinderea solicitantă nu poate beneficia de prevederile schemei, nici chiar pentru acea fracție din ajutor care nu depășește aceste plafioane.

În cazul fuziunilor sau al achizițiilor, atunci când se stabilește dacă un nou ajutor *de minimis* acordat unei întreprinderi noi sau întreprinderii care face achiziția depășește plafonul relevant, se iau în considerare toate ajutoarele *de minimis* anterioare acordate tuturor întreprinderilor care fuzionează. Ajutoarele *de minimis* acordate legal înainte de fuziune sau achiziție rămân legal acordate.

În cazul în care o întreprindere se împarte în două sau mai multe întreprinderi separate, ajutoarele *de minimis* acordate înainte de separare se alocă întreprinderii care a beneficiat de acestea, și anume, în principiu, întreprinderii care preia activitățile pentru care au fost utilizate ajutoarele *de minimis*. În cazul în care o astfel de alocare nu este posibilă, ajutoarele *de*

minimis se alocă proporțional pe baza valorii contabile a capitalului social al noilor întreprinderi la data la care separarea produce efecte.

Pentru fuziunile și/sau achizițiile ce modifică statutul controlului, în cazul depășirii plafoanelor valorice prevăzute de art. 12 din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, acestea vor fi notificate Consiliului Concurenței, punerea în aplicare a tranzacției de natura concentrării economice fiind posibilă doar după obținerea unei decizii de autorizare din partea autorității de concurență.

Aspectul poate viza și tranzacțiile de divizare menționate mai sus, în cazul în care activele și/sau întreprinderea cu funcționare deplină rezultate depășesc pragurile valorice prevăzute de Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Ajutoarele *de minimis* acordate în temeiul prezentei scheme nu se cumulează cu ajutoarele de stat/*de minimis* acordate pentru aceleași costuri eligibile;

c) respectă principiul inadmisibilității dublei finanțări: nu este posibilă sub nicio formă dubla finanțare a acelorași activități (total sau parțial) indiferent de buget;

d) nu se află în procedura de executare silită, închidere operațională, dizolvare, reorganizare judiciară, lichidare, insolvență colectivă, insolvență, faliment sau suspendare temporară a activității și nu îndeplinesc criteriile prevăzute de lege pentru a fi supuși unei proceduri de insolvență colectivă la cererea creditorilor lor;

e) nu sunt subiectul unei decizii emise de către Comisia Europeană/alt furnizor de ajutor de stat/Consiliul Concurenței de recuperare a unui ajutor de stat/*de minimis* sau, în cazul în care au făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta a fost deja executată și creanța integral recuperată, cu dobânzile și penalitățile aferente.

(3) Nu beneficiază de prevederile Programului societățile cu:

a) activități de pescuit și acvacultură, prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1.379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.184/2006 și (CE) nr. 1.224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului (031 — Pescuitul și 032 — Acvacultura);

b) activități legate de producția primară a produselor agricole așa cum sunt enumerate în anexa nr. 1 la Tratatul de instituire a Comunității Europene;

c) activități de prelucrare și comercializare ale produselor agricole listate în anexa nr. 1 la Tratatul de instituire a Comunității Europene, în următoarele cazuri:

(i) când valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau a cantității produselor de acest tip achiziționate de la producătorii primari sau puse pe piață de operatorii economici respectivi;

(ii) când ajutorul este condiționat de a fi parțial sau integral transferat producătorilor primari.

Prin *prelucrarea produselor agricole* se înțelege orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol care are drept rezultat un produs care este tot un produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatațile agricole, necesare în vederea pregătirii unui produs de origine animală sau vegetală pentru prima vânzare. Prin *comercializarea produselor agricole* se înțelege deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei altei forme de introducere pe piață, cu excepția primei vânzări de către un producător primar către revânzătorii sau prelucrători și a oricărei altei activități de pregătire a produsului pentru această primă vânzare; o vânzare efectuată de către un producător primar către consumatori finali este considerată comercializare în cazul în care se desfășoară în locuri distincte, rezervate acestei activități;

d) activități legate de export, și anume ajutoarele legate direct de cantitățile exportate, de înființarea și funcționarea unei rețele de distribuție sau pentru alte cheltuieli curente legate de activitatea de export;

e) ajutoarele condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de produsele importate;

f) ajutoarele pentru achiziționarea vehiculelor de transport rutier de marfă acordate operatorilor economici care au ca obiect de activitate prestarea de servicii de transport rutier de marfă în contul terților sau contra cost.

În cazul în care o întreprindere își desfășoară activitatea atât în unul dintre sectoarele exceptate din cele menționate mai sus, cât și în unul sau mai multe sectoare sau domenii de activitate incluse în domeniul de aplicare a prezentei scheme, prevederile acesteia se aplică ajutoarelor acordate pentru sectoarele neexceptate.

Pentru a beneficia de prevederile schemei, întreprinderea în cauză trebuie să se asigure, prin mijloace corespunzătoare, precum separarea activităților sau o distincție între costuri, că activitățile desfășurate în sectoarele excluse din domeniul de aplicare nu beneficiază de ajutoare *de minimis* acordate în conformitate cu prezenta schemă.

Art. 5. — (1) Prin Program se finanțează participări ale operatorilor economici români la târguri și expoziții cu caracter internațional organizate în statele membre ale Uniunii Europene și în țările terțe, cu stand de prezentare a produselor/serviciilor, precum și participarea la misiuni economice.

(2) Unui operator i se va acorda alocație financiară pentru o singură cerere de înscriere eligibilă la aceeași acțiune de promovare.

Art. 6. — (1) Completarea formularului de înscriere în Program, în vederea obținerii finanțării, se va face on-line pe site-ul menționat în anunțul de deschidere a sesiunilor de înscriere, conform art. 3 alin. (3).

(2) Data de la care este activă înscrierea on-line se comunică pentru fiecare sesiune pe site-ul instituției cu minimum 5 zile înainte de data începerii procesului de înregistrare propriu-zis.

(3) Pentru participarea la Program fiecare solicitant trebuie să folosească o adresă de e-mail validă. Această adresă de e-mail va fi folosită pentru toată corespondența pe întreaga perioadă de implementare și monitorizare a Programului.

(4) Acordarea finanțării se realizează în baza grilei de evaluare aferentă sesiunii de înscrieri, a ordinii de înscriere și în limita bugetului sesiunii.

(5) Datele necesare cererii-tip pentru înscrierea în Program și declarației *de minimis* se vor completa și încărca în aplicația on-line.

(6) După finalizarea înscrierii datelor în formularele on-line, aplicanții vor descărca cererea-tip de înscriere și declarația *de minimis* generate de aplicația on-line. Acestea vor fi semnate olograf, vor purta semnătura electronică validă a operatorului, conform Legii nr. 455/2001 privind semnătura electronică, republicată, și vor fi încărcate în aplicația on-line. După încărcarea pe platforma on-line a fișierelor semnate electronic, înscrierea se consideră încheiată.

Art. 7. — (1) În scopul implementării Programului, prin ordin al ministrului se stabilesc persoane din cadrul MMACA cu atribuții și responsabilități specifice.

(2) În etapa evaluării, aplicanților li se pot solicita clarificări, solicitantului fiindu-i transmisă prin e-mail, cu confirmare de livrare și primire, o solicitare de clarificări de către persoana responsabilă desemnată. Pentru documentele ilizibile și/sau incomplete pot fi solicitate clarificări. Clarificările solicitate se trimit la MMACA în termen de 3 zile lucrătoare de la transmitere, la adresa internationalizare@imm.gov.ro. Netransmiterea clarificărilor solicitate în termen conduce la respingerea cererii pentru înscrierea în Program.

(3) Dacă în urma analizei cererii-tip pentru înscrierea în Program se constată neconcordanțe sau că informațiile declarate de solicitant în această cerere nu sunt corecte/reale/coerente, solicitantul va fi respins.

(4) Dacă în urma analizei documentelor transmise se constată că solicitantul nu îndeplinește criteriile de eligibilitate, acesta va fi respins.

(5) După încheierea sesiunii, în maximum 30 de zile, se va face evaluarea cererilor în conformitate cu grila de evaluare și documentele transmise. Pe site-ul MMACA se vor publica listele cu solicitanții admiși pentru finanțare, precum și lista cu solicitanții respinși. Listele vor fi ordonate în funcție de punctajul obținut. În cazul cererilor cu punctaj egal, ordonarea se va face în ordinea înscrierii în Program.

(6) Persoana care se consideră vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim are posibilitatea de a se adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile și termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 8. — (1) Operatorii declarați admiși vor primi din partea MMACA Acordul de finanțare prevăzut în anexa nr. 2, care face parte integrantă din prezentele norme metodologice, pe care îl vor transmite înapoi în termen de 10 zile lucrătoare, semnat de către împuternicitul operatorului. Corespondența se va face pe e-mail și documentele vor fi semnate olograf și confirmate cu semnătură electronică.

(2) MMACA, în calitate de furnizor de ajutor *de minimis*, va încheia un Acord de finanțare pentru fiecare cerere eligibilă din prezenta schemă, prin care se va statua dreptul legal de a se acorda ajutor *de minimis*, făcând explicit referire la Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 și menționând titlul acestuia și referința de publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, precum și condițiile în care se acordă ajutorul *de minimis*.

(3) După semnarea acordului de finanțare, în termen de maximum 15 zile de la data finalizării activităților prevăzute la art. 5, dar nu mai târziu de data de 10 decembrie a fiecărui an, operatorul este obligat să trimită documentația aferentă Cererii de plată a alocației financiare nerambursabile. Netrimiteria dosarului cererii de plată până la data de 10 decembrie a anului atrage neplata ajutorului *de minimis*.

(4) Virarea efectivă a sumei care constituie alocația financiară nerambursabilă (AFN) se face de către minister în contul 50.70 „Disponibil din subvenții și transferuri” deschis la Trezoreria Statului în a cărei rază teritorială își au sediul sau la care sunt luați în evidență fiscală, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau în conturile deschise la bănci comerciale din România pentru operatorii economici care nu pot deschide conturi la Trezoreria Statului, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 146/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Aceste sume nu sunt supuse executării silite prin poprire.

(5) Ajutorul *de minimis* este plătit beneficiarilor care au efectuat activitatea/activitățile eligibilă/eligibile, în conformitate cu acordul de finanțare semnat între părți.

(6) Plata ajutorului *de minimis* se face pe baza Cererii de plată a alocației financiare nerambursabile (formularul va fi disponibil pe site-ul autorității) pe care beneficiarul trebuie să o transmită spre aprobare ministerului, însoțită de următoarele documente justificative:

a) formularul de participare la acțiunea de promovare, vizat de către reprezentantul Biroului de promovare comercială și economică sau de către organizatorul extern al manifestării. Formularul va fi disponibil pe site-ul autorității;

b) raportul de activitate privind participarea la acțiune, semnat de către delegatul operatorului la acțiune. Formularul va fi disponibil pe site-ul autorității;

c) minimum 5 poze (rezoluție minimă 2.400 x 1.600 pixeli, 300 dpi) prin care să se poată identifica, fără echivoc, elementele participării operatorului la acțiunea de promovare specificată în AFN, incluzând afișarea numelui programului și a furnizorului ajutorului nerambursabil, conform instrucțiunilor din anunțul de lansare.

Documentele aferente cererii de plată se vor transmite pe e-mail, cu confirmare, la adresa internationalizare@imm.gov.ro,

menționând numărul acordului de finanțare. Documentele aferente cererii de plată vor fi semnate olograf și certificate prin semnătură electronică.

(7) Plata alocației financiare nerambursabile se face în termen de maximum 60 de zile calendaristice de la depunerea dosarului complet al cererii de plată. Lipsa documentelor justificative atrage neplata finanțării.

Art. 9. — (1) Monitorizarea și controlul beneficiarilor Programului se fac de către persoanele desemnate prin ordin al ministrului.

(2) Recuperarea ajutorului *de minimis* se efectuează conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Ajutorul *de minimis* care trebuie recuperat include și dobânda aferentă, datorată de la data plății ajutorului până la data recuperării acestuia. Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită prin Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 140 din 30 aprilie 2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1.589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 248 din 24 septembrie 2015.

Art. 10. — (1) Beneficiarul finanțării nerambursabile va da o declarație privind ajutoarele de stat și ajutoarele *de minimis*, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 352 din 24 decembrie 2013, de care a beneficiat pe parcursul precedentilor 2 ani fiscali și al anului în curs în calitate de întreprindere unică.

(2) Raportarea și monitorizarea ajutoarelor acordate în baza prezentei scheme se fac în conformitate cu legislația comunitară și cu prevederile Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/2007, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 28 iunie 2007.

(3) Furnizorul de ajutor *de minimis* păstrează evidența detaliată a ajutoarelor acordate în baza prezentei scheme pe o durată de 10 ani de la data la care ultima alocare specifică a fost acordată în baza prezentei scheme. Această evidență trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a demonstra respectarea condițiilor impuse de legislația comunitară în domeniul ajutorului *de minimis*.

(4) Furnizorul de ajutor *de minimis* are obligația de a supraveghea permanent ajutoarele acordate, aflate în derulare, și de a dispune măsurile care se impun în cazul încălcării condițiilor impuse prin prezenta schemă sau prin legislația națională sau europeană aplicabilă la momentul respectiv.

(5) Furnizorul de ajutor *de minimis* are obligația de a transmite Consiliului Concurenței, în formatul și în termenul prevăzute de Regulamentul privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat, toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de stat la nivel național.

(6) În cazul în care există îndoieli serioase cu privire la datele transmise de către furnizorul de ajutor *de minimis*, Consiliul Concurenței poate să solicite date și informații suplimentare și, după caz, să facă verificări la fața locului.

(7) Pe baza unei cereri scrise, furnizorul de ajutor *de minimis* va transmite Comisiei Europene, prin intermediul Consiliului Concurenței, în 20 de zile lucrătoare sau în termenul fixat în cerere, toate informațiile pe care Comisia Europeană le consideră necesare pentru evaluarea respectării condițiilor acestei scheme de ajutor *de minimis*.

(8) MMACA va informa în scris beneficiarul prin intermediul notificării privind acordul de finanțare, cu privire la cuantumul maxim al ajutorului și caracterul *de minimis* al acestuia, făcând în mod explicit trimitere la Regulamentul nr. 1.407/2013 al Comisiei Europene privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 352 din 24 decembrie 2013, menționând titlul acestuia și referința de publicare din Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

(9) MMACA acordă un ajutor *de minimis* după ce va verifica, pe baza declarației pe propria răspundere a operatorului economic, că este respectată regula cumulului, respectiv că suma totală a ajutoarelor *de minimis* primite pe parcursul unei perioade de 3 ani fiscali, inclusiv anul fiscal în curs (indiferent de sursă: de la bugetul local, de stat sau din surse comunitare), însumată cu cuantumul ajutorului *de minimis* solicitat în cadrul prezentei scheme, nu depășește la nivelul întreprinderii unice pragul de 200.000 euro, echivalentul în lei, respectiv 100.000 euro pentru beneficiarii care desfășoară activități de transport de mărfuri.

(10) Furnizorul de ajutor *de minimis* va realiza și va menține o evidență a ajutoarelor acordate în baza Programului astfel încât să fie posibilă identificarea valorii, momentului acordării, modalității de acordare, provenienței finanțării, duratei și metodei de calcul al ajutoarelor acordate. Această evidență va fi păstrată la furnizorul de ajutor *de minimis* timp de 10 ani de la data ultimei alocări în cadrul Programului.

(11) Operatorii beneficiari de ajutor în cadrul Programului vor ține o evidență specifică a ajutoarelor primite conform prezentei scheme, a altor scheme *de minimis* și a altor ajutoare de stat. Aceștia sunt obligați să arhiveze evidența specifică și să o păstreze o perioadă de 10 ani.

(12) Monitorizarea acestei scheme de ajutor, conform Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutorului de stat, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/2007, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 28 iunie 2007, revine furnizorului de ajutor *de minimis*, care va transmite Consiliului Concurenței informațiile necesare în vederea întocmirii inventarului ajutoarelor de stat și a registrului ajutoarelor de stat/*de minimis*.

(13) Pentru a crea posibilitatea verificării ex-ante a eligibilității potențialilor beneficiari ai măsurilor de ajutor, în conformitate cu prevederile art. 29 din Regulamentul privind Registrul ajutoarelor de stat, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 437/2016, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat, în calitate de furnizor al măsurii *de minimis*, are obligația încercării în Registrul general al ajutoarelor de stat acordate în România (RegAS) a prezentei scheme, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a acesteia.

(14) Contractele, plățile, obligațiile de recuperare a ajutoarelor și rambursarea efectivă a respectivelor obligații, aferente acestei măsuri, se vor încărca în RegAS în termen de 7 zile lucrătoare de la data semnării contractului/actului de finanțare, respectiv de la data instituirii plăților, a obligațiilor de recuperare a ajutoarelor sau a rambursării efective a respectivelor obligații.

Art. 11. — (1) Documentele justificative depuse de către solicitanți în cadrul Programului sunt confidențiale, membrii MMACA având obligația de a nu dezvălui informații menționate în acestea către terțe persoane, cu excepția cazului în care informațiile sunt furnizate organelor abilitate ale statului în exercitarea atribuțiilor ce le revin.

(2) MMACA, prin direcțiile de specialitate și persoanele desemnate prin ordin al ministrului, sunt autorizate să publice, în orice formă și mediu, incluzând internetul, informațiile referitoare la numele beneficiarului, suma și/sau scopul ajutorului *de minimis* acordat, așezarea geografică a proiectului — localitatea și județul.

**CERERE/DECLARAȚIE PE PROPRIA RĂSPUNDERE
pentru înscrierea în programul de internaționalizare 2017—2020
(generată automat în baza datelor completate on-line pe site-ul programului)**

Legendă: Toate câmpurile ..... se completează automat cu datele introduse în aplicația on-line.

Subscrisa ....., constituită conform ....., având CUI/CIF .....,
(denumirea operatorului) (de ales din lista de forme juridice)

adresa ....., str. .... nr. ...., bl. ...., et. ...., ap. ...., județul .....,
telefon ....., fax ....., e-mail .....

Lista de forme juridice din care aplicantul va selecta:

— Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

— Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 301/2011, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare;

— Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

reprezentată prin domnul/doamna ....., având calitatea de reprezentant legal/împuternicit al societății (conform Oficiului Național al Registrului Comerțului/documentelor legale), solicit acordarea alocației financiare nerambursabile de tip sprijin forfetar aferent sesiunii de depunere ....., în valoare de ..... lei, în condițiile (în funcție de valoarea alocată per activitate)

prevederilor programului aprobat prin Ordinul ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenariat nr. 997/2019.

Activitatea pentru care se solicită alocația financiară nerambursabilă:

târguri și expoziții;

misiune economică.

Se va putea selecta o singură opțiune.

În situația în care a selectat „Târguri și expoziții”:

Sector economic: .....

Exemplu listă de sectoare de activitate ale României din care aplicantul va selecta (lista se poate modifica în funcție de scopul urmărit în sesiunea de aplicare):

Industria alimentară, băuturi, tutun

Industria textilă, îmbrăcăminte, încălțăminte

Industria chimică

Industria sticlei, ceramicii, materiale de construcții

Industria construcțiilor de mașini

Industria echipamente electrice, electronice

Industria mobilei și prelucrarea lemnului

Audiovizual și creație artistică

Activități de design, creație artistică

Tehnologia informației și telecomunicațiilor

Cooperăție și artizanat

Servicii de transport și logistică

Protecția și securitatea muncii și a mediului

Industria de petrol și gaze

Industria metalurgică și siderurgică

Detalii acțiune: ..... — se preiau în AFN.

(denumire, oraș/țară, perioadă)

Declar că voi închiria un stand la acțiunea menționată. Suprafața va fi menționată în raportul de activitate.

În situația în care a selectat „Misiune economică”:

Sector economic: .....

(lista de sectoare economice — ca mai sus)

În marja târgului:

DA => Detalii acțiune: ..... — se preiau în AFN.

(denumire, oraș/țară, perioadă)

NU => apar următoarele secțiuni spre a fi bifate manual:

Detalii acțiune: ..... — se preiau în AFN.

(denumire, oraș/țară, perioadă)

Casetă TEXT pentru o scurtă prezentare (argumentare) a acțiunii.

Brand propriu: DA/NU (valabil și înregistrat pe numele operatorului)

Dacă DA => certificatul de marcă emis de un organism acreditat, având ca titular operatorul solicitant (va fi transmis împreună cu cererea de înscriere)

Website propriu într-o limbă de circulație internațională:

Se va comunica adresa web de internet.

O poză print-screen a paginii principale într-o limbă de circulație internațională, precum și ultima factură cu care operatorul a achiziționat domeniul web de la un furnizor de domenii acreditat se vor transmite semnate împreună cu cererea de înscriere.

Declarație pe propria răspundere a beneficiarilor ajutorului de *minimis*
referitoare la respectarea regulii privind cumulul ajutoarelor situate sub pragul de *minimis* admis
(în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr. 1.407/2013 al Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108
din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de *minimis*, publicat în Jurnalul Oficial
al Uniunii Europene, seria L, nr. 352/2013)

Subsemnatul/Subsemnata (reprezentant legal/împuternicit al întreprinderii unice) ....., identificat/identificată cu actul de identitate seria ..... nr. ...., eliberat de ..... la data de ....., cu domiciliul în localitatea ....., str. .... nr. ...., bl. ...., sc. ...., ap. ...., sectorul/județul ....., în calitate de reprezentant legal/împuternicit al întreprinderii unice ....., declar pe propria răspundere că toate informațiile furnizate și consemnate în prezenta cerere sunt corecte și complete.

Înțeleg că orice omisiune sau incorectitudine în prezentarea informațiilor în scopul de a obține avantaje pecuniare este pedepsită conform legii.

Declar pe propria răspundere că:

— activitatea pentru care solicit finanțarea prin prezentul program nu face obiectul altui program de finanțare de la bugetul de stat sau oricărui alt tip de subvenție în cadrul altor programe/subprograme cu finanțare nerambursabilă;

— în ultimii 3 ani (ultimii 2 ani fiscali și anul fiscal curent), întreprinderea unică din care fac parte:

nu a beneficiat de ajutoare de *minimis*;

a beneficiat de următoarele ajutoare de *minimis*:

Nr. crt.	Denumirea întreprinderii	CUI	Data contractării ajutorului de <i>minimis</i>	Furnizorul ajutorului de <i>minimis</i>	Suma acordată, în euro	Observații
0	1	2	3	4	5	6
Total ajutor de <i>minimis</i> anterior						

— operatorul se încadrează în prevederile Regulamentului nr. 1.407/2013 privind ajutorul de *minimis*.

NOTĂ:

În tabelul de mai sus vor fi menționate, pe lângă ajutoarele de *minimis* primite de solicitant, următoarele:

— eventualele ajutoare de *minimis* primite de societățile cu care acesta formează întreprinderea unică (se va face mențiunea „unică” în coloana „Observații”);

— în cazul în care întreprinderea face sau a făcut obiectul unei fuziuni sau achiziții desfășurate ulterior datei de 1.01.2014, vor fi incluse toate ajutoarele de *minimis* acordate anterior întreprinderilor inițiale (se va face mențiunea „fuziune” sau „achiziție”, după caz, în coloana „Observații”);

• în cazul întreprinderilor care au rezultat ulterior datei de 1.01.2014 din divizarea unei entități economice, eventualele ajutoare de *minimis* acordate înainte de divizare se alocă întreprinderii care a beneficiat de acestea (se va face mențiunea „divizare”, după caz, în coloana „Observații”).

Reprezentantul întreprinderii unice (numele și prenumele, semnătura) .....

Data semnării .....

Declar totodată că:

— toate informațiile furnizate și consemnate în prezenta cerere sunt corecte și complete;

— beneficiarul nu se află în procedura de executare silită, închidere operațională, dizolvare, reorganizare judiciară, lichidare, insolvență colectivă, insolvență, faliment sau suspendare temporară a activității și nu îndeplinește criteriile prevăzute de lege pentru a fi supus unei proceduri de insolvență colectivă la cererea creditorilor lui;

— nu a fost subiectul unei decizii emise de către Comisia Europeană/alt furnizor de ajutor de stat/Consiliul Concurenței de recuperare a unui ajutor de stat/de *minimis* sau, în cazul în care a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta a fost deja executată și creanța integral recuperată, cu penalitățile aferente;

— se va respecta principiul inadmisibilității dublei finanțări: nu este posibilă sub nicio formă dubla finanțare a aceluiași activități (total sau parțial) indiferent de buget;

— sunt de acord cu prelucrarea datelor furnizate în scopul prezentului program.

Înțeleg că orice omisiune sau incorectitudine în prezentarea informațiilor în scopul de a obține avantaje pecuniare este pedepsită conform legii, sub sancțiunea falsului în declarațiile publice.

Completarea prezentei declarații pe propria răspundere se face cu asumarea conținutului de către solicitant, care ia cunoștință de faptul că verificarea ulterioară a acestei cereri de înscriere-declarație pe propria răspundere poate fi efectuată și de alte autorități competente, sub sancțiunea falsului în declarațiile publice, conform art. 326 — Falsul în declarații din Codul penal.

Data semnării: .....

Reprezentantul societății .....

(numele și prenumele, semnătura)

**ACORD DE FINANȚARE Nr. ....../.....
privind furnizarea ajutorului de *minimis*¹**

1. Părțile:

Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat (MMACA), reprezentat prin .....,
funcția ....., cu sediul în București, Calea Victoriei nr. 152, sectorul 1, tel.: ....., fax: .....,
în calitate de furnizor de ajutor de *minimis*,
și

.....
(denumirea beneficiarului, adresă, telefon, fax, numărul de ordine din registrul comerțului, codul de identificare fiscală, cont Trezorerie 50.70 „Disponibil din subvenții și transferuri”)
reprezentată prin domnul/doamna ....., având calitatea de împuternicit legal al societății, în calitate de
beneficiar de ajutor de *minimis*,

au încheiat prezentul acord de finanțare, pentru acordarea de ajutor de *minimis* pentru finanțarea următoarei activități:
târg internațional/misiune economică (se va completa automat în funcție de opțiunea selectată în cerere).

2. Obiectul acordului

2.1. Obiectul prezentului acord îl reprezintă acordarea ajutorului financiar nerambursabil de la bugetul de stat, pentru
participarea la ..... în baza cererii de finanțare prin Programul de susținere

(denumire târg sau misiune economică/locul și perioada de desfășurare)

a internaționalizării operatorilor economici români, pentru perioada 2017—2020, denumit în continuare *Program*, gestionat de MMACA.

2.2. Beneficiarul poate primi ajutorul financiar în termenii și în condițiile stipulate în prezentul acord și în Normele
metodologice de aplicare de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat a prevederilor Ordonanței de
urgență a Guvernului nr. 8/2017 privind lansarea în cadrul Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat a
Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români, cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada
2017—2020, aprobate prin Ordinul ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat nr. 997/2019.

3. Durata acordului

3.1. Durata de executare a acordului este până la plata alocației financiare, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2021.

3.2. Termenul-limită pentru efectuarea activității prevăzute în cererea de înscriere este 10 decembrie a anului pentru care
se acordă finanțarea.

4. Valoarea finanțării

4.1. Prin Program, beneficiarul eligibil primește o alocație financiară nerambursabilă (AFN) de tip sprijin forfetar în valoare
de ..... lei (se completează automat în funcție de tipul de activitate selectată).

5. Condițiile și modalitatea de acordare a finanțării

5.1. Beneficiarii eligibili vor primi suma acordată în limita bugetului Programului în contul de trezorerie deschis conform
Normelor metodologice de aplicare de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat a prevederilor Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 8/2017 privind lansarea în cadrul Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat a
Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români, cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada
2017—2020, aprobate prin Ordinul ministrului pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat nr. 997/2019.

5.2. Acordarea AFN se face pe baza cererii de plată pe care beneficiarul o depune spre aprobare la MMACA, însoțită de
documentele justificative. Lipsa documentelor justificative atrage după sine neacordarea finanțării.

6. Drepturi și obligații

6.1. Furnizorul de ajutor de *minimis*:

a) va asigura finanțarea proiectului în condițiile acordului și în limita fondurilor aprobate pentru Program, cuprinse în bugetul
anual al acestuia;

b) nu poate acorda plata AFN în avans.

6.2. Beneficiarul:

a) va pune la dispoziția MMACA toate documentele prevăzute de procedură;

b) nu poate schimba condițiile din prezentul acord de finanțare;

c) este obligat să respecte toate condițiile prevăzute în normele de implementare a Programului.

7. Răspunderea contractuală

7.1. Furnizorul de ajutor de *minimis* este exonerat de orice răspundere asociată oricărei pretenții sau acțiuni cauzate de
încălcarea regulilor, reglementărilor sau legislației de către beneficiar, angajații acestuia ori de persoanele care răspund de acești
angajați, precum și ca urmare a încălcării drepturilor aparținând terțelor părți.

7.2. Reprezentanții MMACA au dreptul să verifice veridicitatea și conformitatea declarațiilor și activităților făcute în cadrul
Programului. Beneficiarul alocației trebuie să accepte și să faciliteze controlul reprezentanților MMACA asupra utilizării alocației
financiare nerambursabile acordate prin acest program.

7.3. În cazul în care în urma controalelor efectuate de reprezentanții MMACA sau la sesizarea organelor de control abilitate
ale statului se constată că beneficiarii au făcut declarații incomplete și/sau neconforme cu realitatea pentru a obține alocația
financiară nerambursabilă, aceștia au obligația de a rambursa sumele primite, cu dobânzile și penalitățile aferente, calculate la data
constatării.

7.4. Beneficiarul își asumă responsabilitatea în fața terțelor părți, inclusiv răspunderea pentru fapte sau prejudicii de orice
fel cauzate de acesta în limita derulării acordului. Acordul angajează răspunderea solidară a beneficiarului și a succesorilor săi,
pe de o parte, iar, pe de altă parte, a administratorului și succesorilor acestuia.

¹ În conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind
funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de *minimis*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 352 din 24.12.2013, și Ordonanța de urgență a
Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996,
aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare (cap. VI—X).

8. Conflict de interese

8.1. Beneficiarul se angajează să ia toate măsurile necesare pentru a evita conflictele de interese și va informa imediat furnizorul de ajutor *de minimis* despre orice situație care cauzează sau ar putea cauza un asemenea conflict. MMACA poate refuza plata AFN, în situația identificării unor legături între structurile acționariatului beneficiarului și personalul implicat în implementarea Programului.

9. Clauze de confidențialitate

9.1. În înțelesul prezentului acord, informații confidențiale sau secrete includ datele referitoare la informațiile furnizate de beneficiar, așa cum sunt ele prezentate în documentele depuse.

9.2. Părțile se obligă să nu dezvăluie pe durata acordului și să nu utilizeze vreo informație confidențială sau secretă obținută pe parcursul acordului în legătură cu cealaltă parte.

9.3. Părțile convin că termenele și clauzele prezentului acord sunt confidențiale, fiecare dintre părți obligându-se să nu transmită terților documente date sau informații rezultate din derularea acestuia, cu excepția cazului în care informațiile sunt furnizate organelor abilitate ale statului în exercitarea atribuțiilor ce le revin.

10. Modificarea acordului

10.1. Orice modificare a prezentului acord se face prin act adițional, semnat de ambele părți, care face parte integrantă din acord.

11. Încetarea acordului

11.1 Acordul de finanțare încetează de drept la termenul prevăzut la art. 3.1.

11.2. Acordul de finanțare poate înceta prin reziliere la inițiativa furnizorului de ajutor *de minimis*, fără acordarea niciunui preaviz, fără a plăti niciun fel de compensație și fără nicio altă formalitate, atunci când beneficiarul:

a) nu își îndeplinește oricare dintre obligațiile asumate prin acord sau prevăzute în normele metodologice pentru aplicarea „Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români, cu finanțare de la bugetul de stat, pentru perioada 2017—2020”;

b) a făcut declarații false sau incomplete pentru a obține finanțarea prevăzută în acord sau furnizează rapoarte ce nu reprezintă realitatea;

c) comite nereguli de ordin financiar sau acte de corupție în legătură cu activitatea/activitățile pentru care solicită finanțare, stabilite printr-o hotărâre judecătorească definitivă;

d) nu transmite la MMACA cererea de plată în termen de 15 zile de la finalizarea acțiunii, dar nu mai târziu de 10 decembrie a anului participării.

12. Cesiunea

12.1. Beneficiarul nu poate ceda sau transfera prezentul acord sau oricare dintre creanțele sau obligațiile rezultând din acesta în favoarea sau în sarcina unei terțe părți.

13. Rezolvarea și soluționarea litigiilor

13.1. Prezentul acord se supune legislației românești.

13.2. Conflictele în legătură cu încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea prezentului acord vor fi soluționate pe cale amiabilă.

13.3. În eventualitatea în care stingerea divergențelor nu poate fi convenită pe cale amiabilă, soluționarea acestora va fi realizată de către instanțele judecătorești competente.

14. Forța majoră

14.1. Prin *forță majoră* se înțelege acel eveniment imprevizibil și imposibil de înlăturat, independent de voința părților, intervenit după data semnării acordului, care împiedică executarea în tot sau în parte a acordului și care exonerează de răspundere partea care o invocă.

14.2. Pot constitui cauze de forță majoră evenimente cum ar fi: calamitățile naturale (cutremure, inundații, alunecări de teren), război, revoluție, embargo etc.

14.3. Partea care invocă forța majoră are obligația de a notifica celeilalte părți cazul de forță majoră în termen de 5 (cinci) zile de la data apariției și de a dovedi existența situației de forță majoră în termen de cel mult 15 (cincisprezece) zile, în baza unui certificat eliberat de autoritățile competente. De asemenea are obligația de a comunica data încetării situației de forță majoră în termen de 5 (cinci) zile.

14.4. Părțile au obligația de a lua orice măsuri care le stau la dispoziție în vederea limitării consecințelor acțiunii de forță majoră.

14.5. Dacă partea care invocă forța majoră nu procedează la notificarea începerii și încetării cazului de forță majoră, în condițiile și termenele prevăzute, va suporta toate daunele provocate celeilalte părți prin lipsa de notificare.

14.6. Executarea acordului va fi suspendată de la data apariției cazului de forță majoră, pe perioada de acțiune a acesteia, fără a prejudicia drepturile ce se cuvin părților.

14.7. Forța majoră exonerează părțile de răspundere în cazul imposibilității derulării acordului, executării necorespunzătoare sau cu întârziere a obligațiilor asumate prin prezentul acord.

15. Dispoziții finale

15.1. Prezentul acord reprezintă voința părților și înlătură orice altă înțelegere verbală dintre acestea, anterioară sau ulterioară lui.

15.2. Prezentul acord se completează cu prevederile normelor metodologice pentru aplicarea Programului de susținere a internaționalizării operatorilor economici români.

Prezentul acord a fost încheiat în două exemplare originale, un exemplar pentru furnizorul de ajutor *de minimis* și un exemplar pentru beneficiar, având aceeași valoare fiecare, semnate de reprezentanții legali ai celor două părți contractante. Corespondența se va face pe e-mail și documentele vor fi semnate olograf și confirmate cu semnătură digitală.

Furnizor

Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat
Reprezentat prin .....
Funcția .....

Beneficiar,

.....
Reprezentat prin împuternicitul legal domnul/doamna
.....
Funcția .....

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

